GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACȚIUNEA ȘI ADMINISTRAȚIUNEA: BRAȘOVŬ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA“ IESE ÎN FIECARE ȘI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe șése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.
România și străinătate:
Pe anŭ 36 fr., pe șése lunĭ 18 fr., pe trei lunĭ 9 francĭ.

ANULŬ XLVII.

SĖ PRENUMERĂ:
la poște, la librării și pe la dd. corespondențĭ.

ANUNCIURILE:
O seriă garmondŭ 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 226. *Dumineca 25 Noemvre (7 Decemvre)* 1884.

Brașovŭ, 24 Noemvre (6 Decemvre)

Cetitorilorŭ noștri le este cunoscutŭ discursulŭ, ce l'a rostitŭ dilele trecute Dr. Rieger în „Czesky Klub“ asupra raporturilorŭ dintre Cehĭ și Maghiarĭ. Rieger a vorbitŭ cu multă reservă și precauțiune, căcĭ scopulŭ lui a fostŭ de a liniști pe Maghiarĭ asupra politicei Cehilorŭ. Putemŭ dice că vorbirea lui ni-a făcutŭ impresiunea, ca și când dênsulŭ ar fi în ajunŭ de a deveni ministru.

A disŭ Rieger între altele, că Cehii nu vorŭ sĕ facă panslavismŭ politicŭ, că ei nu sunt în contra dualismului și că nu mai au nicĭ o legătură cu Slavii din Ungaria.

Ce a mai disŭ, ce n'a disŭ, destulŭ că cuvintele lui n'au avutŭ efectulŭ așteptatŭ. Maghiarii nu s'au liniștitŭ și ceea ce este multŭ mai importantŭ partida jună a Cehilorŭ s'a aflatŭ chiar ofensată în părerile ei și chiar în sentimentulŭ ei naționalŭ prin unele afirmări ale lui Rieger, ce i le-a dictatŭ, cum dise elŭ, înalta rațiune de statŭ.

Acésta o declară acum categoricŭ organulŭ partidei june cehice, „Narodni Listy,“ și declarațiunile lui sunt prea caracteristice și de unŭ interesŭ prea mare actualŭ, decâtŭ ca sĕ le putemŭ trece cu vederea.

„Narodni Listy“ susține că discursulŭ lui Rieger, încâtŭ privesce trecutulŭ politicŭ și năsuințele pentru viitorŭ ale Cehilorŭ, conține unele afirmări neadevĕrate.

„Nu e adevĕratŭ“ dice numita fóiă, „că noi Cehii amŭ recunoscutŭ întotdéuna dualismulŭ. Precâtŭ scimŭ, multă vreme întréga națiune cehă împreună cu Palacky și Rieger a fostŭ unŭ contrarŭ pe față și decisŭ alŭ formei de statŭ dualistice: Ne-amŭ luptatŭ ani întregĭ în contra ei. Forma dualistă a monarchiei n'a pututŭ fi nicĭodată idealulŭ nostru. Respectămŭ dreptulŭ publicŭ alŭ Ungariei, dér forma de dreptŭ publicŭ cum se esprimă în pactulŭ dela 1867 trece multŭ peste cadrulŭ vechiului dreptŭ publicŭ ungarŭ, ea puse monarchia pe o basă, care numai putere și durabilitate nu-i póte dá și condamnă partea nemaghiară a monarchiei la dependență economică, din care Ungaria trage folóse. Décă acestŭ dualismŭ n'a fostŭ idealulŭ nostru înainte de înființarea sa, cu atâtŭ mai puținŭ va fi elŭ idealulŭ nostru în viitorŭ, după esperiințele ce le-amŭ făcutŭ cu elŭ.

Mai departe declară diarulŭ boemŭ că Cehii n'au nicĭ o nevoiă sĕ se scuse înaintea Ungurilorŭ, pentru că pretensiunile lorŭ nu jicnescŭ nicĭdecum interesele țĕrilorŭ corónei ungare. Apoi dice:

„Noi ca Ceho-Slavĭ avemŭ simpatii naturale și îndreptățite față cu *Slovacii*, carĭ deși între alte granițe politice, suntŭ și rĕmânŭ o parte a unuia și aceluiași poporŭ. Noi nu numai că avemŭ dreptulŭ, ci și datoria de a luá în apĕrare interesele lorŭ. Nimenĭ nu ne póte luá în nume de rĕu décă respingemŭ prin graiu și prin scrisŭ nedreptățile ce le suferŭ frații noștri în țĕrile unguresci. Scie prea bine și Dr. Rieger cum sĕ pórtă Maghiarii stăpânitorĭ cu bieții Slovacĭ, și óre față cu acésta purtare se tăcemŭ noi cei rudițĭ cu ei, din nisce motive de înțelepciune și precauțiune mai înaltă politică, și sĕ negămŭ chiar sentimentele dureróse și amare și sĕ renunțămŭ la orĭ-ce simpatiă și comuniune cu ei?....“

După acestŭ pasagiu caracteristicŭ și fórte instructivŭ „Narodni Listy“ arată, că Rieger nu și-a ajunsŭ scopulŭ și că Maghiarii nu credŭ cuvintelorŭ lui. Apoi încheiă așa:

„C'unŭ cuvêntŭ, domnii Maghiarĭ nu vorŭ sĕ scie nimicŭ de Slavismŭ... Chiar și esistența nóstră ca doporŭ slavicŭ le este neplăcută și le e grétă de ea. Acasă voiescŭ sĕ aibă în mâna lorŭ tótă puterea statului, spre a tractá ca o ginte lacomă de domniă, cu poporațiunea slavă după placŭ, ca c'unŭ materialŭ moștenitŭ, și afară de Ungaria nu vorŭ sĕ sufere nicĭ unŭ progresŭ naționalŭ séu politicŭ alŭ poporului slavŭ, ca nu cumva de acolo prin simpla ideă națională sĕ se reînviă pretinsulŭ cadavru slavŭ în Ungaria.“

„Réua consciință a Maghiarilorŭ se teme de orîce mișcare slavă și ea va stá totdéuna și pretutindenĭ în calea desvoltărei nóstre politice și naționale. Pofta de domniă și celelalte pofte ale Maghiarilorŭ de a se juca de-a marea putere precum și năsuința lorŭ de a se întări pe spinarea popórelorŭ asuprite slave, nutresce și lățesce panslavismulŭ și nu mai încape îndoiélă că dominațiunea necruțătóre a Maghiarilorŭ *este amenințată de panslavismŭ*, și că orĭ ce ar face ei va fi din ce în ce mai multŭ amenințată.“

Cuvintele organului ceho-slavŭ nu mai au lipsă de nicĭ unŭ comentarŭ, ele sunt de-o actualitate destulŭ de seriósă.

Din dieta ungară.

In ședința dela 3 Decemvre s'a continuatŭ desbaterea bugetului. Cuvêntulŭ se dă deputatului Iulius Iusth. Acesta critică bugetulŭ; ministrulŭ președinte a doveditŭ prin administrarea de până acum a financelorŭ, că sub regimulŭ sĕu financele nicĭ odată nu se vorŭ puté îndreptá. Numĕrulŭ celŭ mare alŭ emigranțilorŭ dovedesce, că bunăstarea e în decădință. Vorbindŭ despre reforma administrativă, oratorulŭ se declară pentru sistemulŭ celei mai întinse autonomii administrative, ca sĕ se închidă corupțiunei porțile și ușile. Elŭ speră că va veni unŭ guvernŭ, care va realisá dorințele partidei independente.

Deputatulŭ Achaz Beöthy primesce bugetulŭ, dar n'are încredere în guvernŭ. Horanssky a doveditŭ, dise oratorulŭ, că resultatulŭ favorabilŭ în finanțe s'a obținutŭ prin sporirea dărilorŭ. Pentru acésta nu trebue o mare concepțiune, aci e simplu unŭ adausŭ. Cu unŭ bugetŭ ca celŭ de adĭ nu se póte guverná bine. Administrațiunea e ruginită, calamitățile pe căile ferate și scandalele polițienescĭ dovedescŭ, că guvernulŭ e negligentŭ. Unŭ ministru președinte trebue sĕ fie conducĕtorulŭ opiniunei publice a țĕrii, dér d-lŭ Tisza înaintea alegerilorŭ a tăcutŭ. Cu tótă marea maioritate a guvernului în acéstă cameră, nu se póte dice, că țéra a sancționatŭ politica guvernului în alegerĭ. Pentru afacerile publice domnesce pretutindenea indiferența. Tendința liberală de adĭ este numai o parodiă a liberalismului dinainte de revoluțiune.

Deputatulŭ Alex. Gosstonyi nu primesce bugetulŭ, neavêndŭ încredere în guvernŭ. Poporulŭ zace în miseriă și guvernulŭ risipesce banii, dândŭ 18 milióne pentru zidirea parlamentului. Fiind-că guvernulŭ 'șĭ mânuesce puterea ca p'unŭ cuțitŭ ascuțitŭ, cu care taiă vêna vieții națiunei, oratorulŭ votéză în contra bugetului.

Deputatulŭ Stefanŭ Keglevich primesce bugetulŭ. Vorbesce apoi despre liberalismŭ. Elŭ consideră desființarea pedepsei ad fundum ca pré timpuriă, libertatea presei în mĕsura de adĭ pré mare, instituțiunea juriilorŭ vătămĕtóre, dér pentru aceea nu va aproba astfelŭ de mĕsurĭ, care sĕ sacrifice isbêndile de adĭ, adecă mĕsurĭ reacționare. Liberalismulŭ e representatŭ în cuvêntulŭ: egalitate, care luptă în contra acelora, carĭ voescŭ sĕ suprime drepturile singuraticilorŭ și confesiunilorŭ. Vorbindŭ apoi de problemele naționale oratorulŭ se îndreptă în contra deputatului Grünwald, mai alesŭ în contra imputării, că guvernulŭ și mai alesŭ ministrulŭ președinte nu e destulŭ de energicŭ în cestiunĭ naționale.

»Înțelegŭ, dise oratorulŭ, și am aflatŭ că mulțĭ dorescŭ disposițiunĭ energice, ba chiar și aplicarea biciului, dar totușĭ nu în tóte cestiunile, și mai cu sémă atuncĭ nu, când biciulŭ s'ar puté întrebuințá în contra lorŭ înșișĭ. (Ilaritate în drépta). Problema guvernuluĭ este sĕ facă politică de statŭ; din contră politică națională e îndatoratŭ sĕ facă numai față cu națiunile esterne, ér nu în țéră, fiindcă, décă elŭ face politică națională în țéră, acésta ar fi o politică a naționalităților. Este adevĕratŭ, că în momentulŭ, când unŭ statŭ esternŭ periclitéză independența nóstră de statŭ, se póte aștepta dela tóte rasele care locuescŭ în țéră, ca ele sĕ se considere, până ce trece periculŭ, ca o națiune, ca unŭ statŭ și sĕ uite diferința de rasă; când însă periculŭ nu esistă, atuncĭ eu — judecândŭ cestiunea totŭ din punctulŭ de vedere alŭ liberalismului — așŭ socotí de necorectŭ, ca statulŭ sĕ facă înăuntru politică națională. Dar, după cum birjarulŭ, chiar și numai décă ține biciulŭ în mână, influințéză asupra calului, tocmai așa considerŭ eu faptulŭ, că guvernulŭ se ocupă cu cestiunĭ de ale naționalitățilorŭ, ca violență și amenințare. De aceea nicĭ odată n'așŭ puté aproba — o spunŭ pe față — ca guvernulŭ sĕ maghiariseze cu forța.«

Unŭ resultatŭ favorabilŭ nu se obține prin disposițiunĭ violente, dice oratorulŭ, ci prin acea putere de atracțiune, ce o póte esercitá unŭ némŭ superiorŭ, prin preponderanța morală și prin nimicŭ alteva. Preponderanța morală va maghiarisa mai sigurŭ; pe altă cale nu e cu putință, cum n'a fostŭ cu putință de o miă de anĭ, ba încă tocmai a datŭ lucrulŭ îndărĕtŭ. Așa în Ungaria de susŭ, comune întregĭ unguresci au devenitŭ slovace. Liberalismulŭ a prinsŭ adĭ rădăcinĭ adêncĭ în inima națiunei, și se póte spera sigurŭ, că desbrăcêndu-se Maghiarii de deprinderile cele vechĭ, vorŭ progresa în viitorŭ liberŭ și sistematicŭ.

SCIRILE DILEI.

In urma concursului publicatŭ pe diua de 10 Decemvre pentru construirea unei scóle române de fete cu 6—8 clase și internatŭ, în Sibiu, s'au trimisŭ până la 30 Noemvre »Societății pentru literatura și cultura română« 9 planurĭ.

—0—

In Agramŭ s'a încunosciințatŭ oficialŭ, că la tĕrgulŭ ce se va ține la 9 Decemvre n. se vorŭ vinde apróре 20,000 porcĭ, parte mare secvestrațĭ pentru dărĭ restante.

—0—

Din Deva amŭ primitŭ durerosulŭ anunțŭ, că **Georgiu Secula** advocatŭ, după lungĭ și grele suverințe, în 22 Noemvre la 4 óre diminéța, în alŭ 45-lea anŭ alŭ vieții și în alŭ 20-lea alŭ préfericitei sale căsătorii, provĕdutŭ cu st. cuminecătură, și-a datŭ blândulŭ, laboriosulŭ și nobilulŭ sĕu sufletŭ în mânele Creatorului. Rĕmășițele pămêntescĭ consacrate în biserică după ritulŭ orientalŭ, s'au immormêntatŭ în 24. Nov. (6 Dec.) a. c. la 2 óre p. m. în cimiterulŭ gr. or. din Deva.

Georgiu Secula a fostŭ unŭ naționalistŭ românŭ înfocatŭ. Elŭ a luatŭ parte la tóte luptele naționale intervenindŭ în cerculŭ sĕu cu esemplară energiă în favórea causei naționale la tóte ocasiunile. Ca omŭ de capacitate și inimă, ce era, Secula se bucurá de încrederea tuturorŭ, care încredere s'a manifestatŭ și la conferența electorală din urmă, fiindŭ alesŭ membru în comitetulŭ permanentŭ electoralŭ. Cu adêncă întristare ne despărțimŭ de acestŭ bravŭ bărbatŭ. Fie-i memoria neuitată!

—0—

»Noua revistă« din Iași dice, că Vinerea trecută diminéța, mai mulțĭ elevĭ ai scólei normale inferióre s'au dusŭ la baia Pogorŭ, unde intrândŭ mai târdiu unŭ cetățénŭ sĕ facă baiă, i-a găsitŭ pe toțĭ leșinațĭ. Doi din ei au și muritŭ. Se crede, că acéstă nenorocire provine din causa încărcării atmosferei din camera de aburĭ cu acidŭ carbonicŭ.

—0—

„Voința Națională“ scrie: »Legațiunea română din Parisŭ a comunicatŭ ministerului afacerilorŭ streine, că regretatulŭ I. Ubicini, cetățénŭ românŭ și autorulŭ atâtorŭ scrierĭ interesante și folositóre asupra patriei nóstre, a exprimatŭ în ultimele sale momente soției sale, d-nei Clemence Ubicini și fiului

sĕu André Ubicini, sub-locotenentŭ în armata francesă, voinţa sa ca tótă partea din biblioteca sa relativă la Orientŭ, sĕ fie oferită Statului românŭ. Ministerulŭ afacerilorŭ streine a comunicatŭ acésta ministerului instrucţiunei publice, care va trimite familiei decedatului Ubicini o adresă de mulţumire.«

—0—

Prinţesa Sturza, soţia rĕposatului Domnŭ alŭ Moldovei Michalache Sturza, a dăruitŭ, spune »Liberalulŭ,« comunei Iaşĭ suma de 10,000 lei, spre a fi împărţită săracilorŭ din localitate. Totŭ se mai vĕdŭ pilde de suflete milostive.

—0—

Profesorii de la Seminarulŭ din Buzĕu, găsiţĭ în grave abaterĭ, cu prilegiulŭ unorŭ esamene, de inspectorulŭ generalŭ d. Sp. Haretŭ, vorŭ fi daţĭ în judecată, spune »România liberă.«

—0—

Colonia austro-ungară din Galaţĭ s'a constituitŭ acum de curêndŭ în o societate numită: „Œstr.-Ungar. Verein zu Galatz." Scopulŭ societăţei, spune »Posta,« este ajutorarea membrilorŭ coloniei austro-ungare căduţĭ în miseriă şi lipsiţĭ de mijlóce. Dumineca trecută 18 Noemvre a fostŭ o întrunire, la care s'au votatŭ statutele şi s'a alesŭ comitetulŭ esecutivŭ alŭ societăţei.

Preşedinte de onóre alŭ societăţei s'a proclamatŭ d. cavalerŭ de Boleslawski, consulŭ generalŭ austro ungarŭ în Galaţĭ.

—0—

»România« află, că diriginţii tuturorŭ chorurilorŭ vocale din Bucurescĭ, carĭ aparţinŭ societăţii »Uniunea chorală,« toţĭ foştĭ elevĭ ai d-lui Ed. Wachman, au luatŭ audabila hotărîre de a forma unŭ chorŭ de peste 100 persóne, care sĕ participe cu bucăţĭ chorale la concertele simfonice, ce se vorŭ da la primăvéră de profesorulŭ lorŭ.

—0—

„Rĕsboiulŭ« spune, că adunarea deputaţilorŭ şi-a alesŭ biroulŭ astfelŭ: Preşedinte, d. generalŭ Dimitrie Leca, vice-preşedinţĭ, d-nii: Agaricĭ, Stolojanŭ, N. Fleva şi Gheorghianŭ. Alegerea d-lui Gheorghianŭ s'a făcutŭ în urma unui balotajŭ între d-sa şi d-nii Dimancea, Carpŭ, şi Ferechide. D. Carpŭ a declaratŭ că nu primeşce sarcina de vice-preşedinte şi a rugatŭ Camera sĕ nu'i madea voturile de geaba In urma acestei declaraţii s'a alesŭ d. Gheorghianŭ. Secretarĭ s'au alesŭ d-nii P. Străjescu, Bosie, Porumbaru, A. Giuvara, C. Arionŭ, C. Zamfirescu, A. Marghilomanŭ şi At. Ghica.

—0—

Din Galaţĭ se scrie »Voinţii Naţionale«, că navigaţiunea pe Dunăre s'a suspendatŭ. Dela Orşova până la Olteniţa vinŭ sloiurĭ de ghiaţă dese şi tarĭ; zăpada este mare şi mai tóte staţiunile au deslegatŭ deja pontónele. Tóte vapórele sunt ocupate cu aducerea şlepurilorŭ în siguranţă.

—0—

Se scrie din Chişineu »Telegrafului,« că fostulŭ archiepiscopŭ alŭ eparchei Basarabene Pavelŭ, înaintatŭ în gradŭ de exarhŭ alŭ Georgiei caucasiene, a fostŭ omorîtŭ de gruzinĭ, pentru că s'a încercatŭ cu tenacitate a întroduce limba rusă în serviciulŭ bisericescŭ Georgianŭ.

—0—

»Telegrafulŭ« află din sorginte rusă. că ministerulŭ marinei ruse a hotărîtŭ sĕ construiască 17 vase torpide, pentru care se alcătuesce suma de 25,000,000 ruble. Asemenea a hotărîtŭ a reconstrui fortificările dela Sevastopolŭ. Marele duce Alexis a visitatŭ cu acéstă ocasiune în ḑilele din urmă Balaclova, Sevastopolŭ şi Kercĭ. Fortificaţiunile dela Kercĭ se vorŭ reface după sistemulŭ nou.

—0—

La Nicolaieff în amiralitatea de acolo lucréză după spusele ḑiarului »Nicolaewski Westink" peste ḑece mii de lucrătorĭ.

—0—

La Varna a sositŭ în ḑiua de 14 a lunei curente vasulŭ societăţei de navigaţiune rusă »Ruskoe Parahodstvo Torgovli,« aducêndŭ 5000 de berdancĭ pentru armata bulgară.

—0—

Guvernulŭ rusŭ a decisŭ, ca sĕ se dea din fabrica împerială de arme din Tula pentru Rumelia orientală 5000 carabine de unŭ calibru mai micŭ pentru infanteriă, apoi 800 carabine pentru cavaleriă.

—0—

D-şóra Friederike Bognar va păşi astă séră pe scena teatrului germanŭ de aci în piesa »*Hero und Leander*« sĕu „*Des Meeres und der Liebe Wellen*," tragediă în 5 acte de Franz Grillparzer.

Mâne séră se va jucá »*Die beiden Reichenmüller*," comediă cu cântece de Anno.

Disolvarea societăţii „Iulia."

Cluşŭ, Decemvre 1884.

Stimate domnule Redactorŭ!

Societatea »Iulia" a încetatŭ de a mai esistá! Acésta este vestea cea mai nouă, ce voiu a v'o comunicá. Sunt doispreḑece anĭ de când lêngă academia de dreptŭ de aicĭ adăugându-se încă trei facultăţĭ, s'a intemeiatŭ aicĭ în Cluşŭ o Universitate maghiară.

In primii anĭ din acestĭ doisprеḑece, junimea română, multă puţină câtă era, setósă de literatură şi sciinţă în limba maternă, stăruia a afla o modalitate, spre a'şĭ stêmpĕrá acéstă sete, şi de-a da astfelŭ nutremêntŭ iubirei către limba şi naţionalitatea sa. Modalitatea a fostŭ în curêndŭ aflată prin ideea de a se întruni toţĭ universitarii românĭ într'o societate literară. Zeloşĭ ei atuncĭ ca şi acum, au lucratŭ din rĕsputerĭ spre a realisá acéstă ideeă, şi voinţa resolută a junimei române avù resultatulŭ, că statutele societăţii, care avé sĕ pórte numele »Iulia," au fostŭ presentate ministerului spre întărire în 6 Aprile anulŭ 1876. Tinerii aşteptau cu nerĕbdare momentulŭ, în care se vorŭ putea saluta unii pe alţii în colegialitate pe terenulŭ literarŭ românŭ. Momentulŭ îmbucurătorŭ s'a presentatŭ nu multŭ mai târḑiu, adecă în 27 Maiu a. a., când statutele au sositŭ provĕḑute cu aprobarea ministerului de interne.

Noua societate a începutŭ cu tótă seriositatea activitatea ei frumósă îndată după acésta. In acestŭ timpŭ de muncă ea a datŭ de ḑile şi mai bune şi mai rele, dar avênd curagiu şi consecuenţa nu încetá de a progresa în privinţa spirituală câtŭ şi materială, ceea ce se vede şi din capitalulŭ de banĭ destulŭ de considerabilŭ, ce l'a adunatŭ mai la urmă, câtŭ şi din frumósa-i bibliotecă.

Asta a ţinutŭ şépte anĭ de ḑile! A sositŭ anulŭ alŭ optulea, când deodată a năvălitŭ asupra ei o pacoste ce a împedecat'o în desvoltarea ei pacĭnică. Pretinşii civilisatorĭ ai orientului începură a calumniá pe membrii ei şi a'i bajocuri pân'la estremitate numindu-i opincarĭ puturoşĭ; societatea »Iulia« acum pentru adversarii noştri devenì nesuferibilă. Au calumniat'o cu feliu de feliu de minciunĭ, atribuindu-i scopurĭ antipatriotice. Au înscenatŭ scandalurĭ contra ei, voindŭ a-o face sĕ-şĭ urescă ḑilele. Ce era aşa dér de făcutŭ? Erau douĕ căi şi adecă: Séu a dá peptŭ cu vrăşmaşii ḑicêndŭ: »Românŭ voiu a fi şi voi murí, sĕu a retirà şi a trece în tabĕra străină ca nisce ómenĭ slabĭ de ângerŭ. Resoluţĭ însă şi demnĭ de numele strămoşilorŭ lorŭ, membrii soc. »Iulia« avêndŭ încă o schinteiă de speranţă în dreptatea unguréscă ş'au alesŭ modalitatea primei ḑicêndŭ: »noi nu ne dămŭ, noi vremŭ sĕ esistămŭ!«

Vĕḑêndŭ vrăşmaşii acésta purtare resolută a junimei române, toţĭ, tineretulŭ dimpreună cu jurnalistica, au începutŭ a medita cum ar puteá sgudui societatea „Iulia« din temeliile ei, cu unŭ cuvêntŭ cum ar putea-o estermina cu desĕvêrşire de pe suprafaţa pămêntului. Acésta, care deşi la începutŭ póte se părea a fi o cestiune nu aşa uşóră, totuşĭ n'a fostŭ greu de a-o duce în deplinire, fiind în mâna lorŭ puterea, ér mai cu samă folosindu-se de unŭ motivŭ înaintea lorŭ destulŭ de însemnatŭ adecă, »că nu potŭ suferi Cluşienii ca într'unŭ oraşŭ maghiarŭ cum e Cluşiulŭ sĕ se pótă cultiva limba şi sentimentulŭ românescŭ. Ei dér au începutŭ a lucra în direcţiune nimicitóre, ér urmarea acetei lucrărĭ a fostŭ, că comitetulŭ şi membrii «Iuliei« toţĭ au fostŭ traşĭ în cercetare. Resultatulŭ acestei cercetărĭ a fostŭ că: »în contra »Iuliei" nu s'a pututŭ dovedi nimicŭ.«

Mândri şi cu consciinţa senină aşteptau junii românĭ momentulŭ, în care sĕ iasă la lumină nevinovăţia lorŭ. Din nefericire se întêmplă fórte desŭ pe la noi, ca sĕ fiă de vină totŭ numai hoţulŭ de păgubaşŭ.« Aşa s'a întêmplatŭ şi acum o jumĕtate de anŭ după probele de cultură ale pintenaţilorŭ noştri în ḑiua de 4 Decemvre 1884 printr'unŭ ordinŭ alŭ ministrului de interne: „Societatea »Iulia« fu omorîtă." Primarulŭ oraşului — fostulŭ profesorŭ la facultatea juridică Haller — a esecutatŭ acestŭ ordinŭ. Elŭ încunoşciinţà îndată rectoratulŭ universităţii şi pe preşedinte şi secretarulŭ »fostei" societăţĭ »Iulia« despre înalta decisiune, totdeodată însoţitŭ de vice-căpitanulŭ orăşenescu Tussay Gabor şi de comisarulŭ de poliţiă Kassay Lajos s'a presentatŭ în localulŭ societăţii şi a sigilatŭ biblioteca, ér înţelegândŭ dela preşedintele societăţii, că cărticica cu banii »Iuliei« în sumă de 3300 fl. 10 cr. se află la fostulŭ preşedinte alŭ ei Dr. Aurel Isacŭ, a mersŭ la dênsulŭ acasă şi l'a provocatŭ sĕ-i predea cărticica. Dr. Isacŭ la începutŭ s'a opusŭ, dér la urmă vĕḑêndŭ cum stă lucrulŭ şi fiindŭ chĭar ameninţatŭ, că la casŭ decă nu se va supune îi vorŭ sigila casa wertheĭmiană — pe lângă chitanţă a trebuitŭ sĕ predea cărticica. Relativŭ la disposiţiunile ulterióre cu averea societăţii după după rescriptulŭ ministerialŭ are sĕ fie aplicatŭ §-ulŭ 23 din statute care ḑice: „Dacă după ḑece anĭ nu s'ar reînfiinţá societatea »Iulia" séu alte societăţĭ de lectură pentru tinerii românĭ universitarĭ, biblioteca cum şi capitalulŭ de banĭ rĕmênŭ pentru totdéuna la despărţămêntulŭ »Asociaţiunei române transilvane« din Cluşiu, care din interesele capitalului primitŭ sĕ otărescă din când în când premie pentru operate literare făcute de junii românĭ dela Universităţĭ şi Academii.«

Ungurulŭ te bate, Ungurulŭ te judecă!

Noi amŭ fostŭ aceia, cărora ni-s'a spusŭ în faţă că pentru noi nu esista altceva în patria acésta decâtŭ furcile. Noi amŭ fostŭ aceia, contra cărora cercetarea ordonată n'a pututŭ documentá nimicŭ, şi totŭ noi suntemŭ aceia, carĭ după cum se ḑice în rescriptulŭ ministerialŭ periclitămŭ buna înţelegere dintre ascultătorii de diferite naţionalităţĭ dela Universitate şi ne ocupămŭ cu cultivarea ideilorŭ contrare statului maghiarŭ (maghiar állemellenes...), din care ar resultá aşa dér, că suntemŭ ţinuţĭ de nisce trădătorĭ de patriă.

Tristŭ lucru, dar adevĕratŭ, ceea ce trebue sĕ pună pe gândurĭ pe totŭ Românulŭ binesimţitorŭ şi-lŭ face sĕ mediteze asupra viitoriului némului nostru, a culturei şi a literaturei nóstre!

Murgilă.

*

Cetimŭ în „Kolozsvari Közlöny:"

»Societatea „Iulia," societate de lectură română înfiinţată în cerculŭ universităţii, care a urmăritŭ o tendinţă contrară scopului ei, a fostŭ disolvată printr'unŭ ordinŭ alŭ ministrului de interne. Ordonanţa ministerului de interne a sositŭ astăḑĭ la primăria oraşului Cluşiu. Primarulŭ a însciinţatŭ despre cuprinsulŭ ordonanţei pe rectorulŭ universităţii şi pe preşedintele numitei societăţĭ şi totodată a esecutatŭ în cursulŭ ḑilei de aḑĭ (4 Dec.) porunca ministerială. Astăḑĭ după améḑĭ primarulŭ, acompaniatŭ de vice-căpitanulŭ oraşului Tussai Gábor şi de comisarulŭ de poliţiă Kassai Lajos s'a presentatŭ în localităţile societăţii, a pusŭ secvestru pe mobiliarulŭ şi hârtiile societăţii »Iulia". Averea societăţii (care constă dintr'o cărticică dela casa de păstrare cu 2000 şi câteva sute florinĭ) va fi întrebuinţată şi pe viitorŭ pentru scopurĭ culturale române. Conformŭ §.-lui 23 alŭ statutelorŭ societăţii, averea ei în casŭ de disolvare trece în proprietatea »Associaţiunei române transilvane«. Ordonanţa ministrului de interne lasă neatinsă acéstă disposiţiune a statutelorŭ.... Averea societăţii a luat'o primarulŭ dela advocatulŭ Dr. Aureliu Isacŭ, spre păstrare.

Braşovŭ, 28 Noemvre a c.

(*Unele observărĭ asupra pasivitaţii în afacerile comunale*).

(Fine.)

In comunitatea Braşovului se ivescŭ multe cestiunĭ locale, carĭ au mare influinţă asupra uşurării séu îngreunării stărei poporaţiunei, însĕ pare că membrii îşĭ facŭ de rîsŭ, căcĭ tocmai şedinţele comunităţii, în carĭ se pertractéză cele mai vitale cestiunĭ, nu le cercetéză. Astfelŭ pré puţinĭ membri au luatŭ parte la şedinţele din sĕptămâna trecută, în care s'au înmulţitŭ salariele funcţionarilorŭ comunalĭ cu ḑece mii fl. Unŭ domnŭ a făcutŭ propunerea că nu e motivŭ a se mărí salariele, căcĭ se vorŭ plăti ca dare comunală adause nouĕ şi locuitorii sunt prea încărcaţĭ de dărĭ; însĕ ne fiindŭ destui membri de faţă, s'a votatŭ fără nicĭ o modificare urcarea salarielorŭ şi aşa şi urcarea dărei comunale.

Astăḑĭ şi erĭ s'a pertractatŭ cestiunea bugetului comunalŭ pentru anulŭ 1885. Şi ce e mai însemnatŭ şi la aceste şedinţe au luatŭ parte numai 14 din 200 de membri şi între aceştia numai doi Românĭ din 38 de membri. Sciu Românii braşovenĭ, că strada mare din Scheiu se inundéză mai în fiecare anŭ şi se atacă şi frumósele zidirĭ ale Gimnasiului; sciu că Cetatea, Blumĕna, Braşovulŭ vechiu şi strada Scheilorŭ sunt luminate şi numai strada mare cea mai deaprópe de cetate nu e, şi totuşĭ nu se intereséză. Mai multŭ sciu, că darea comunală privesce buzunarulŭ fiecărui, că se propunŭ spese de clădirĭ de infrumseţărĭ şi acestea se întêmplă şi pe banii fiecăruia. Proiectulŭ bugetului arată, că darea comunală dela 18 cr. din 1884 se va urcá pe anulŭ 1885 la 22 cr. la fiecare florinŭ. Celŭ ce plătesce acum dare 20 fl. v. a. va plătí 24 fl. v. a. Este de interesŭ mare întrebarea. Când venitele anuale ale oraşului sunt 344,441 fl. 23 cr. dece mai e de lipsă şi dare comunală?

Pentru că se încaseză dare comunală	44,017 fl. 74 cr.?
Pentru ce spesele din 1885 vor fi în suma de	388,458 fl. 97 cr.
Mai marĭ decât în anul 1884 cu	28,562 fl. 92 cr.

şi decĭ? Propăşescŭ cei de susŭ în spese şi după ei mergŭ şi cei de josŭ. Multă lamentaţiune facŭ braşovenii asupra acestorŭ spese, căcĭ alte oraşe din Transilvania: Sibiiulŭ, Cluşiulŭ etc. nu au atâtea spese şi posedŭ înfrumseţare mai multă. Unŭ membru, Dlŭ. I. P., încă acum doi anĭ a tractatŭ în comunitate ca studiu acéstă cestiune şi a propus o comisiune de 15 membri ca sĕ studieze equivalarea speselorŭ cu venitele oraşului. Am interpelatŭ de douĕ orĭ şi totŭ nu scimŭ câtŭ propăşesce aceea comisiune. O persónă principală de aicĭ mi-a observatŭ într'o ḑi: »comunitatea cu o asemenea administraţiă nu va mai putea continuá multŭ, de aceea ar fi bine ca membrii ei sĕ caute causele relei administrărĭ.« Faţă de aceea observare unŭ domnŭ C. F., care cu recunoscinţă însemnămŭ e consciu de datoria sa, a întrebatŭ la şedinţele trecute ale comunităţii Magistratulŭ: Cum de Presburgulŭ, care are venite ca şi Braşovulŭ plătesce dare optŭ mii florenĭ, pe când Braşovulŭ plătesce 44,916 fl. 32 cr. şi oraşulŭ Cluşiu plătesce numai cincĭ mii florenĭ? Causa e, ḑise acela, că acele oraşe nu plătescŭ şi pentru accise, pentru carĭ trebue noi sĕ recurămŭ. Asemenea la spesele colosalĭ ale administraţiunei pădurilorŭ a întrebatŭ: décă s'a decisŭ a nu se mai ţine tăerea în regie prin ferestraie, pentru ce se mai tae mii de buştenĭ? ci sĕ se dea la întreprinḑĕtorĭ. Cum de Rösler a câştigatŭ comuna ca sĕ-i plătéscă douĕ mii flor. şi mai bine ca relacsaţiă? Cum de se speséză pentru reparaturile multorŭ realităţĭ de fie-care, pe anŭ, până la câte cincĭ sute florenĭ şi ele producŭ arêndă patru sute flor. şi alte şi alte întrebărĭ, carĭ trebuiau la bugetŭ pertractate. Vomŭ vede însă, dacă în septĕmâna viitóre vorŭ fi membii magistratului mai numeroşĭ la şedinţele comunităţii, căcĭ cestiunĭ de mii de florenĭ s'au votatŭ cu 7 voturĭ. Spre atenţiunea publicului cetitorŭ estragemŭ din proectulŭ de bugetŭ alŭ anului 1885 sumariele carĭ arată:

a) Pentru susţinerea funcţionarilorŭ comunalĭ 87,736 fl. 38

In anulŭ trecutŭ au fostŭ 85,100 fl.

b) Pentru administraţiune (reparaturĭ, lucrărĭ) 149,536 fl. 92

c) Pentru scopurĭ humanitare, spitale, scolĭ 50,460 fl. 46

In anulŭ 1883 au fostŭ 43,502 fl. 57 cr.

d) Deosebitŭ spese neprevĕḑute	74,180 fl. 73
e) Extraordinare	26,543 fl. 48
Suma	388,458 fl. 97

Faţă de aceste spese colosale ale unui oraşŭ micŭ s'a arĕtatŭ, că în anulŭ trecutŭ 216 familii nu au mai pututŭ plăti darea şi s'au declaratŭ necapace de câştigŭ. Asemenea că 800 de familii cerşitóre sunt în Braşovŭ. Intre acestea negreşitŭ sunt cei mai mulţĭ Românĭ. Unde vomŭ ajunge? Ce facemŭ d-lorŭ pentru sĕrăcime? Sciţĭ că dela ea începŭ belelele şi vinŭ şi asupra nóstră. E unŭ proiectŭ de statutŭ la Magistratŭ, sĕ ne interesămŭ de elŭ. Nepăsarea în afacerile comunale este unŭ mare rĕu şi pasivitatea acésta póte strica multŭ intereselorŭ locuitorilorŭ românĭ din oraşulŭ nostru.

Intrunirile literare.

Intrunirile literare, întroduse aci de corpulŭ profesoralŭ s'au începutŭ. Prima şedinţă a deschis'o d. conrectorŭ Dr Nic. Popŭ printr'unŭ discursŭ, în care a accentuatŭ însemnătatea acestorŭ convenirĭ literare pentru dómne şi domnişóre.

Ca resultatŭ alŭ acestorŭ întrunirĭ a amintitŭ, că din banii ce s'au încassatŭ în anulŭ trecutŭ s'a întocmitŭ o bibliotecă, care conţine cele mai însemnate opurĭ române, şi că în fiecare Mercurĭ de la 3—4 p. m. se află deschisă şi stă la disposiţia dómnelorŭ şi a domnişórelorŭ din locŭ. D-nii profesorĭ A. Bârseanŭ şi Ioanŭ Popea şi-au luatŭ sarcina de bibliotecarĭ.

Ca unŭ altŭ resultatŭ alŭ întrunirilorŭ literare a amintitŭ d. Dr. Popŭ, că domnişórele de aci şi în anulŭ acesta în fiecare Lunĭ ţinŭ convenirĭ cu scopŭ de a cetí şi a discuta materii de literatura română.

D. profesorŭ A. Bârseanŭ a vorbitŭ despre Mihaiu Vitézu şi a cetitŭ din Bălcescu descrierea luptei dela Călugărenĭ. D. prof. Ioanŭ Popea, după unele deslușiri făcute asupra literaturei streine şi române, carea se referă la epoca lui Mihaiu, a cetitŭ »Oda la statua lui Mihaiu Vitézu« de V. Alexandri.

Serata a duratŭ dela 7 óre precisŭ până la 8 şi ½.

Audimŭ cu bucuriă, că dómnele au decisŭ, ca Joia când se ţinŭ întrunirĭ literare sĕ nu mérgă în vre-o altă societate şi nicĭ dénsele sĕ nu ţină societăţĭ pe acasă, spre a promova cu atata mai multŭ întreprinderea acésta, care este necontestabilŭ folositóre.

A doua întrunire va fi Joia viitóre la 7 ore séra. Sala se deschide la 6½.

DIVERSE.

O misiune austriacă la Mahdiu. — La 2 Noemvre a sositŭ în Dongola părintele Dominico Vincentini, spre a se duce de acolo la Mahdiu şi în numele guvernului austriacŭ sĕ-i céră liberarea misionarilorŭ şi călugăriţelorŭ catolice, pe care le ţine prisonere. Părintele duce şi o epistolă cătră Mahdiu din partea consulului austriacŭ din Cairo şi a fostŭ primitŭ la Dongola fórte amicalŭ de Mudiru şi de autorităţile militare engleze. Menţionata epistolă în limba arabă, şi pe care o reproducemŭ după „Rĕsboiulŭ,« sună astfelŭ:

»Puternicului domnŭ Mahomed Achmed!«

»Intre noi s'a împrăştiatŭ şcirea bună, că Alteţa Vóstră trataţĭ fórte bine călugăriţele şi misionarii ce-i aveţĭ ca prisonerĭ, din Dar-Nuba şi Obeid, ceea ce ne-a bucuratŭ multŭ. Veţĭ fi aflatŭ, Alteţă, din epistola consulului nostru din Chartum, d. Hansal, ce v'a adresat'o în Februarie trecutŭ, că toţĭ aceştĭ misionarĭ şi călugăriţe stau sub protecţia augustului meu stăpânŭ, a împĕratului Austriei. Augustulŭ meu stăpânŭ nu numai protege, ci şi iubesce pe aceştĭ nenorociţĭ ca pe copii sĕi; elŭ e fórte îngrijitŭ de sórtea lorŭ, mai alesŭ că Maiestatea Sa primesce necontenitŭ scrisorĭ dela părinţii şi rudele acelorŭ prisonierĭ, în care se rógă ca nenorociţii sĕ fie liberaţĭ. Considerândŭ decĭ, câtŭ de mare e bunătatea Alteţei Vóstre, ér pe de altă parte că acei ómenĭ, carĭ n'au comisŭ crime, suntŭ cu totulŭ nevinovaţĭ, acésta îmĭ dă curagiu sĕ Vĕ rogŭ sĕ-i liberaţĭ, redându-i familielorŭ lorŭ. Prin asta Alteţa Vóstră va secera nu numai gratitudinea nenorociţilorŭ, ci şi bine-cuvêntarea cerĕscă şi lauda întregei Europe, dar cu deosebire a puternicului meu stăpânŭ, a împĕratului Austriei. Credŭ de prisosŭ a asigura pe Alteţa Vóstră, că vomŭ restitui deplinŭ şi punctualŭ tóte cheltuelile pentru liberarea şi trimiterea acasă a acelorŭ nenorociţĭ. Dacă însă Alteţa Vóstră va crede că nu póte libera încă pe prisonerĭ, atuncĭ Vĕ rogŭ a da trimisului nostru o scrisóre de siguranţă cu sigilulŭ Vostru, ca în urmă sĕ putemŭ trimite altŭ solŭ, care sĕ ne ţie în curentŭ despre starea în care se găsescŭ prisonerii. Alteţa Vóstră póte fi asigurată, că trimisulŭ nostru nu se va ocupá nicĭ de politică, nicĭ de rĕsboiu, ci va duce numai mângâerea în suferinţele fraţilorŭ şi surorilorŭ nóstre, care n'au primitŭ de multŭ ştirĭ dela familiele lorŭ. Plinŭ de încredere că Veţĭ primí bine dorinţele augustului meu stăpânŭ, vĕ mulţămescŭ cu anticipaţiă pentru bunătatea Vóstră şi usezŭ tot-odată de acéstă ocasiă spre a mĕ semná alŭ Alteţei Vóstre devotatŭ.«

Ghiller
şefulŭ consulatului generalŭ
austro-ungarŭ în Cairo.

Italianŭ sĕ fie? — Ḑilele trecute, la una din secţiunile Tribunalului Ilfovŭ, preşedintele, uitându-se pe condică, ordonă sĕ se strige procesulŭ lui Enguerusi.

— D. Enguerusi! D. Enguerusi! ţipă aprodulŭ.

— Presentŭ! rĕspunde îndată unŭ flăcăiandru, cam arămiu la faţă, cu tocu ghetelorŭ câtŭ firfiricu, gătitŭ şi spilcuitŭ ca de sĕrbătóre.

Preşedintele se uită la împricinatŭ esaminéză ortografia numelui, pare interḑisŭ.

— Mĕ rogŭ, Italianŭ escĭ d-ta? ilŭ întrebă elŭ în fine.

— Ba nu, boerule, sĕ trăescĭ: sunt..... ţiganŭ, rĕspunde interpelatulŭ cu óre-care neplăcere.

— Dar, bine, de unde până unde te numescĭ Enguerusi? adaugă magistratu.

— Ce Enguerusi Menguerusi, boerule? Pe mine mĕ chiamă »Ingheruşŭ!« replică supĕratŭ bietulŭ ţiganŭ.

De vină era vechia ortografiă academică, alŭ cărei admiratorŭ se vede că e copistu, care schimonosise numele lui Ingheru în acela de Enguerusi.

* * *

Apropo de schimonosirĭ de nume, sunt legendare printre advocaţii din Bucurescĭ următórele două:

— D. Raugabé! D. Raugabea! în locŭ de D. Ranghabé.

Şi.

D. Sikina, avucatu Statului, cu d. Grădişteanu, avucatu damelorŭ de calitate! „*Dreptulŭ*.«

Scóterea petelorŭ. — Chemia modernă dă femeilorŭ diverse mijlóce, pentru de a scóte petele şi anume: petele de colorĭ de uleiu nu se mai scotŭ ca mai nainte, cu terpentinŭ, ci de totŭ simplu cu cloroformŭ. Intrebuinţarea lui este fórte uşóră: udĭ unŭ peteceţŭ curatŭ cu cloroformŭ, frecĭ pata cu elŭ, şi vei vedea, că pata îndată se duce. Petele de uleiu, de firnisŭ, de răşină, de grăsime séu unsóre de duhotŭ şi de smólă le scóte din tóte materiile prin benzinŭ, ilŭ laşĭ sĕ se volatiliseze bine şi de cumva ar mai rĕmâné pete, atuncĭ întrebuinţezĭ apă puţinŭ subţiată de săpunŭ, care sĕ preparéză din aşa numitulŭ săpunŭ veneţianŭ. Petele de parafinŭ şi de stearinŭ se scotŭ cu alcoholŭ tare, pecând petele de céră roşiă le stropescĭ cu benzinŭ şi apoi substanţa de totŭ muiată o sgârii cu grije cu unghia. Petele de zaharŭ, de flegmă, de cleiu, de scrobélă, de făină şi de altele se ducŭ spălându-le numai cu apă caldă, în care se pune ceva săpunŭ veneţianŭ. Totŭ asemea purcedemŭ şi cu petele de sânge, eventualŭ trebue sĕ mai adaugemŭ o soluţiune de accidŭ de zaharŭ séu accidŭ ocsalicŭ. Décă se făcŭ petele în materiă albă de póme, de vinŭ roşŭ, de cernélă roşiă, atuncĭ sĕ spălămŭ materia cu accidŭ sulfuricŭ fórte subţiatŭ séu cu apă ferbinte de clorŭ; décă avemŭ astfelŭ de pete în materii de lână, de bumbacŭ séu de mătase, atuncĭ le spălămŭ cu spirtŭ subţiatŭ de salmiacŭ séu numai cu apă călduţă de săpunŭ séu cu săpunŭ veneţianŭ. Suntŭ măsgălite aceste materie cu cernélă alizarină, sĕ le spălămŭ, pe câtŭ értă colórea adevĕrată, cu accidŭ subţiatŭ de vinŭ; petele de cernélă de alizarinŭ în materiă albă se scotŭ spălându-le cu apă ferbinte de clorŭ. Petele de rugină séu de cernélă de gogóşe şi care cuprindŭ şi ferŭ, le scótemŭ, din materiă albă cu accidŭ ocsalicŭ ferbinte, cu accidŭ de sare fórte subţiatŭ, pe care mai presărămŭ aschii de cusitorŭ, din materii de lână séu de mătase le scótemŭ prin aplicarea repeţită de accidŭ subţiatŭ de lămâiă. La mătase orice ajutorŭ este în deşertŭ şi orice încercare ar mări rĕulŭ mai tare. Petele de leşiă, de varŭ şi preste totŭ de alcalii le scótemŭ din materiă albă prin spălare cu accidŭ subţiatŭ de oţĕlŭ, din lână şi din mătase cu accidŭ subţiatŭ de lămâiă. Din materii de totŭ felulŭ putemŭ scóte petele de bere numai prin spălare cu puţină sodă cristalisată. Pete de sudóre le putemŭ scóte printr'o amestecătură ce se compune dintr'o parte din spirtŭ de salmiacŭ, trei părţĭ alcoholŭ şi trei părţĭ eterŭ sulfuricŭ.

† NECROLOGU. — Georgiu Ribariu, oficialŭ reg. de telegrafŭ în Pesta, după o bóla scurtă a rĕposatŭ în etate de 39 de anĭ, Duminecă în 18/30 Noemvre 1884 în Peşta.

Fie-i ţĕrîna uşóră!

BIBLIOGRAFIĂ.

Beiu, Vodă, Domnŭ, romanŭ istoricŭ de Teochar Alexi, broşura duplă 11—12 a eşitŭ de sub tiparŭ cu o ilustraţiune. Preţulŭ 1 leu séu 40 cr.

Revista societăţii „Tinerimea Româna," Nr. 8 cu portretele lui Horia şi Cloşca are următorulŭ sumarŭ: Congresulŭ medicilorŭ şi farmaciştilorŭ Românĭ. (Stemi) — Despre instituţiunile medico-militare (N.) — Şerbanŭ Surugiulŭ nuvelă (N. G. Rădulescu). — Note asupra inteligenţei maimuţelorŭ, Ficher (X). — Amŭ visatŭ? (Stemi) Simţulŭ realului, din »Le Roman Expérimental« par E. Zola (R). — Centenarulŭ lui Horia, versurĭ (Al. I. Sonţu). — Românilorŭ subjugaţĭ; Desilusiunea, versurĭ (N. Alexiu). — Versurĭ albe (Viorelŭ). — Dela ţéră, versurĭ, (Fig). — Dascalŭ Cântăreţŭ, anecdotă populară în versurĭ (N. G. Rădulescu). — Teatru Naţionalŭ: Fântâna Blandusiei, Hamletŭ (Stemi). — Cronica sciinţifică. — Viile. — Din Societate. — Anunţurĭ.

»Călendariulŭ Aurorei« pre an. ord. 1888 urmatŭ de Almanachulŭ Aurorei cuprinde:

Calendariulŭ. — Date cronologice pre anulŭ 1885. Cronologia. Calendariulŭ iul. greg. Meteorologiă: Fasele lunei. Schimbările timpului. Semne de timpŭ etc. Tĕrgurile (după datele oficióse cele mai din urmă.) Indreptariu financiarŭ. Serviţiulŭ postalŭ. Serviciulŭ telegraficŭ.

Almanachulŭ Aurorei. — Féta din Sĕlişce, (ilustraţiune). — Puiu (legendă) de Carmen Sylva. — Crişanulŭ, amintire din bĕtrânĭ de Georgiu Simu. — Vulturulŭ, simbolŭ alŭ Romei vechĭ (ilustr.) — Zoe, novelă originală de V. R. Buticescu. — Capela, (poesie) de Iason Biano — Logodnica lui Petre. — Viorele d. Gh. Tĕutŭ din drama istorică Berchea. — Cânteculŭ din joculŭ „Hor'a.« — Partea humoristică: Ruşinea în cismă (cu illustr.) — Discursulŭ unui oratorŭ. — Cam târḑiu (cu ilustr.) — Care e sexulŭ debilŭ? — Lene motivată (cu ilustr). — Unŭ muschetariu gasconŭ. — Lecţiunĭ de danţŭ. — Medicina sigură (cu ilustr.) — Scurtŭ şi cuprinḑĕtorŭ. — Despre femei. — Revedere (cu ilustr.) — Unŭ pacientŭ recunoscĕtorŭ. — De ce nu se mărită. — Servitórea nescărbósă. Publicaţiunĭ.

Preţulŭ cu porto francatŭ 30 cr. v. a.

Călindariulŭ Pedagogicŭ, pre anŭ. ord. 1885. urmatŭ de Almanachulŭ Reuniunei Mariane cuprinde: tóte ca în »Călindariulŭ Aurorei.« mai de parte:

Almanachulŭ Reuniunei Mariane. — Insemnătatea desvoltărei sêmţului esteticŭ în educaţiune şi midilócele referitórie spre ajungerea acestui scopŭ de Clementŭ Grivase învĕţătorŭ. — Reuniunea Mariana. Comitetulŭ Reun. Mariana. — Basiliu Nascu (biografia şi portretu.) — Poesii: — Stelele (d. Staub.) Copilulŭ şi fringila, (d. Hermann Lohse.) Ciocârlia (d. Adolf. Klauwel.) Pisica şi rêndunica (d. Robert Reinich.) Odichn'a de duminecă (d. Fr. Bucker.) de Ionŭ Macaveiu. — Ghicitúrĭ de G. Cosbucu. — Ce póte face scóla poporală pentru latirea culturei pământenilor în acestŭ ţinutŭ? Disertaţiune de Mihaiu Domide învĕţătorŭ. — Industria domestică, însemnătatea ei, — ce? şi cum ar fi a se propune din acésta în scólele nóstre poporale? de Iuliu Popŭ învĕţătorŭ. — In câtŭ póte învĕţătoriulŭ şi afară de scóla contribuí la inaintarea culturală şi materială a poporului. Tractatŭ de Ieremie Siorobetea învĕţătorŭ.

Varietăţĭ. — Cum se remuneréză disciplina rigurósă? — Tee eftină. — Datina curiósă. — Cea mai mare carte din lume. — Cea dântêiu perucă. — O minciună domnéscă pedepsită domnesce. — Sinceritate rară. — Desvoltarea conceptului „nedreptate.« — Cum se cunoscŭ temperamentele? — Frideric Wilhelm IV. regele Prusiei şi învĕţătorulŭ sătescŭ. — Publicaţiunĭ.

Preţulŭ cu porto-francatŭ e 40 cr. v. a.

Dare de sémă. — Cu ocasiunea balului academicŭ alŭ studinţilorŭ năsĕudenĭ s'a încasatŭ suma de 106 fl. 40 cr.; de aci subtrăgêndu-se spesele de 74 fl. 32 cr., remâne unŭ venitŭ curatŭ de 32 fl. 8 cr. carĭ s-au depusŭ în luna lui Septemvre a. c. la institutulŭ de creditŭ şi păstrare »Aurora«.

Au contribuitŭ şi suprasolvitŭ următorii onoraţĭ domnĭ: Iuliu Coroianŭ adv. unŭ napoleonŭ d'or, Dr. E. Filipanŭ 3 fl., Patriciu Barbu adv. 3 fl., Friedr. Goldschmidt 5 fl., I. Mihailaşiu 1 fl., A. Peicieĭ 1 fl., I. Tanco profes. 50 cr., H. Brecher 2 fl., I. Prădanŭ primarŭ 1 fl., Oct. Bariţiu profes. 1 fl., Friedr. Müller apotecarŭ 2 fl., Gregorŭ Hangea 1 fl., Cir. Popicica 1 fl., B. Dragomirŭ 50 cr., Dr. Onişorŭ 50 cr., V. Rusŭ 20 cr.

Din causă că darea de sémă a balului academicŭ din anulŭ trecutŭ s'a publicatŭ în primele ḑile ale lui Octomvre, notezŭ cumcă d-lŭ Ioane Târḑiu ieromonach a contribuitŭ în anulŭ 1883 pela finea lui Octomvre cu 15 fl. v. a., care sumă s'a depusŭ imediatŭ în cassa de păstrare.

Esprimŭ adênca mulţămită onoratului publicŭ cum şi onoraţilorŭ domnĭ contribuenţĭ şi suprasolvenţĭ, carĭ au binevoitŭ a ne da sucursulŭ lorŭ moralŭ şi materialŭ.

München 30 Noemvre 1884.

Preşedintele
Severŭ Mureşianŭ,
stud. pictorŭ.

Rugare*).

P. T. DD. Protopopĭ şi ceilalţĭ DD. bărbaţĭ de scólă, carĭ au primitŭ dela subscrisulŭ cóla cu »Invitare de prenumeraţiune« la „Invĕţămêntul instructivŭ« suntŭ rugaţĭ cu totŭ respectulŭ, ca sĕ binevoéscă a mi-o retrimite celŭ multŭ până în 10 l. c. st. n., ca sĕ potŭ luá disposiţiile necesarĭ pentru punerea manuscriptului sub tiparŭ. Avêndŭ până acuma numai 197 prenumeranţĭ, ér spesele tiparului urcându-se la 310 fl. v. a. nu am pututŭ începe cu tipărirea în 20 Noemvre, precum amŭ fostŭ anunţatŭ. Altcum, opulŭ pentru neprenumeranţĭ după tipărire va costa 1 fl. 50 cr., fiind mai mare decâtŭ cum s'a prevĕḑutŭ.

Gherla, 3 Decemvre 1884.

V. G. Borgovanŭ.
prof. preparand.

*) Celelalte On. Redacţiunĭ, care au binevoitŭ a publică »Invitarea de prenumeraţiune« sunt rugate cu totŭ respectulŭ, ca sĕ binevoiască a publica în colónele lorŭ şi rugarea acésta. V. G. B

Editorŭ: **Iacobŭ Mureşianu.**
Redactorŭ responsabilŭ: **Dr. Aurel Mureşianu**

Cursulŭ la bursa de Viena
din 5 Decemvre st. n. 1884.

Rentă de aurŭ ungarâ 6%	123.80	Bonurĭ croato-slavone	100.—
Rentă de aurŭ 4%	96.70	Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	98.30
Rentă de hârtiă 5%	91.25	Imprumutulŭ cu premiu ung.	119.75
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	144.80	Losurile pentru regularea Tisei şi Segedinului	116.80
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune)	98.30	Renta de hârtiă austriacă	82.10
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	119.25	Renta de arg. austr.	83.75
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	106.—	Renta de aurŭ austr.	104.70
Bonurĭ rurale ungare	101.—	Losurile din 1860	136 10
Bonurĭ cu cl. de sortare	100.50	Acţiunile băncei austro-ungare	871.—
Bonurĭ rurale Banat-Timişŭ	100.50	Act. băncei de creditŭ ung.	311.75
Bonurĭ cu cl. de sortare	100.50	Act. băncei de creditŭ austr.	306.30
Bonurĭ rurale transilvane	101.—	Argintulŭ —. — Galbinĭ împărătescĭ	5.77
		Napoleon-d'orĭ	9.75½
		Mărcĭ 100 împ. germ.	60.15
		Londra 10 Livres sterlinge	123.20

Bursa de Bucurescĭ.
Cota oficială dela 22 Noemvre st. v. 1884.

	Cump.	vênd.
Renta română (5%)	—	—
Renta rom. amort. (5%)	—	—
» convert. (6%)	—	—
Împr. oraş. Buc. (20 fr.)	81.85	—
Credit fonc. rural (7%)	—	—
» „ „ (5%)	—	—
» » urban (7%)	—	—
» » » (6%)	94	—
» » » (5%)	—	—
Banca naţională a României	—	1280
Ac. de asig. Dacia-Rom.	—	314
« » » Naţională	—	—
Aurŭ	12%.12·25%,	12·60%
Bancnote austriace contra aurŭ	2 05	2.07

Cursulu pieţei Braşovŭ
din 6 Decemvre st. n. 1884.

Bancnote românescĭ	Cump.	8.60	Vênd.	8.65
Argint românesc	»	8 55	»	8.60
Napoleon-d'orĭ	»	9.70	»	9.72
Lire turcescĭ	»	10.96	»	11.—
Imperialĭ	»	9.96	»	9.98
Galbenĭ	»	5.70	»	5.72
Scrisurile fonc. »Albina«	»	100—	»	101.50
Ruble Rusescĭ	»	125½	„	126.—
Discontulŭ	»	7—10 % pe anŭ.		

Numere singuratice din „Gazeta Transilvaniei“ se potŭ cumpĕra în tutungeria lui Gross (în casa prefecturei.)

Tipografia ALEXI, Braşovŭ.